شەرقتىن كەلگەن شامال باھارنى يېڭى تۈسكە كىرگۈزدى

(بېشى 2 ـ بەتتە)

«گەرچە بىر دۆلەتنىڭ تەرەققىياتىدا باشقا دۆلەتلەرنىڭ يولىنى پۈتۈنلەي تەقلىد قىلغىلى بولمىسىمۇ، لېكىن جۇڭگونىڭ تەرەققىيات يولى زامانىۋىلىشىشقا قاراپ مېڭىشنى ئارزۇ قىلغۇچى تەرەققىي قىلغۇچى دۆلەتلەرگە يېڭى ئۈمىد ئاتا قىلدى».

ماراكەش چىنلىق ۋە ھازىرقى زامان پارتىيەسىنىڭ ئەينى چاغدىكى باش شۇجىسى ئۇماللىنىڭ سۆزى دۇنيادىكى نۇرغۇن ئوخشاش بولمىغان ئىدىيەدىكى سىياسىي پارتىيەلەرنىڭ ئورتاق يۈرەك ساداسىنى يەتكۈزدى.

(3) دۇنيا خەلققە مەنسۇپ بولۇش داغدام يولدا مېڭىش

«سىزنىڭ دانا رەھبەرلىكىڭىزدە، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ يۇقۇمنى تۈگىتىشكە تامامەن ئىقتىدارى بار»؛

«بىز سىزنىڭ دانا ھۆكۈمىڭىزنى ھەمدە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ جۇڭگو خەلقىگە رەھبەرلىك قىلىپ، باتۇرلۇق بىلەن يۇقۇمغا تاقابىل تۇرۇشتىكى غايەت زور جاسارىتىنى يۈكسەك ئالقىشلايمىز»؛

«بىز خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ پۈتۈن كۈچى بىلەن ياردەم قولىنى سۇنۇپ، ۋىرۇسنى يوقىتىشنىڭ ياخشى چارىسى ئۈستىدە ئىزدىنىش ئۈچۈن ئورتاق تىرىشچانلىق قىلىشىغا ئىشىنىمىز»...

باش شۇجى شى جىنپىڭغا يېزىلغان خەتلەردە چىن ھېسسىيات ئىپادىلەنگەن.

2020 ـ يىلىنىڭ بېشىدا، جۇڭگو يېڭى تىپتىكى تاجىسمان ۋىرۇسلۇق ئۆپكە ياللۇغى يۇقۇمىنىڭ شىددەتلىك ھۇجۇمىغا ئۇچرىغان پەيتتە، دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەت سىياسىي پارتىيەلىرىدىن كەلگەن ھال سوراش تېلېگراممىلىرى ـ خەتلىرى بېيجىڭ فۇشىڭ يولىدىكى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى مەركىزىي كومىتېتى تاشقى ئالاقە بۆلۈمىگە كەينى ـ كەينىدىن يەتكۈزۈلدى. بۇنىڭ ئىچىدىكى نۇرغۇنلىرى باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ ئۆزىگە يېزىلغانىدى.

ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈۋاتقان پارتىيە ئۈچۈن ئېيتقاندا، تۈيۇقسىز تارقالغان يۇقۇم، ئېنىقكى، بىر مەيدان چوڭ سىناق؛ 140قا يېقىن دۆلەتتىكى 330دىن ئارتۇق سىياسىي پارتىيە ۋە سىياسىي تەشكىلاتتىن جەمئىي 650 نەپەردىن ئارتۇق سىياسىي پارتىيە سىياسىي ئەربابىنىڭ ھال سورىغانلىقى ۋە مەدەت بەرگەنلىكى بۇ سىياسىي پارتىيەنىڭ دۇنيادا ئېرىشكەن «باھاسى» ۋە «ئىناۋىتى»نى نامايان قىلدى.

خەلق ھەممىدىن ئەلا، ھاياتلىق ھەممىدىن ئەلا — بۇ، ئاساسىي قاتلامدا ئۆسۈپ يېتىلگەن بىر سىياسىي پارتىيە رەھبىرىنىڭ پۇقرالارغا بولغان مېھىر ـ مۇھەببىتى، شۇنداقلا داۋالغۇش، ئۆزگىرىش بولۇۋاتقان دۇنيادىكى بىر چوڭ پارتىيە، چوڭ دۆلەت داھىيسىنىڭ دۇنيا ئالدىدىكى مەسئۇلىيەتچانلىقى.

باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ ئۆزى قوماندانلىق قىلىشى، ئۆزى ئورۇنلاشتۇرما قىلىشى بىلەن، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى دۆلىتىمىز خەلقىگە رەھبەرلىك قىلىپ، يۇقۇمغا تاقابىل تۇرۇش كۈرىشىدە مۇھىم، زور ئىستراتېگىيەلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپلا قالماي، يەنە ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەت سىياسىي پارتىيەلىرى بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ، يۇقۇمغا تاقابىل تۇردى، ۋاقىتلىق قىيىنچىلىقلارنى ئورتاق يەڭدى —

يۇقۇمنىڭ پۈتۈن يەر شارىدا يامرىشى ئالدىدا، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى 60 نەچچە دۆلەتتىكى 110 نەچچە سىياسىي پارتىيەنىڭ رەھبەرلىرىگە خەت ئەۋەتىپ، جۇڭگونىڭ يۇقۇمنىڭ ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەشتىكى تەجرىبە، ئۇسۇللىرىنى ئومۇميۈزلۈك شەرھلىدى؛ 400گە يېقىن سىياسىي پارتىيەنى يۇقۇمنىڭ ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەش ۋە دىياگنوز قويۇش ـ داۋالاش لايىھەسى بىلەن تەمىنلىدى؛ ئېھتىياجى بار چەت ئەل سىياسىي پارتىيەلىرى، سىياسىي پارتىيەلەرنىڭ خەلقئارا تەشكىلاتلىرىنى زۆرۈر بولغان داۋالاش ماددىي ئەشيالىرى ۋە تېخنىكا ياردىمى بىلەن تەمىنلىدى.

ئايرىم دۆلەتلەردىكى سىياسەتۋازلارنىڭ يۇقۇمدىن پايدىلىنىپ قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرۇشى «سىياسىي ۋىرۇس»نى ھەدەپ تارقىتىشقا قارىتا، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى 110 نەچچە دۆلەتتىكى 240 نەچچە سىياسىي پارتىيە بىلەن بىللە يۇقۇمغا تاقابىل تۇرۇش خەلقئارا ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا ئورتاق مۇراجىئەت چىقىرىپ، ئاممىۋى سەھىيە مەسىلىسىنى سىياسىيلاشتۇرۇشقا قارشى تۇرۇپ، يۇقۇمدىن پايدىلىنىپ باشقا دۆلەتلەرنىڭ نامىغا داغ تەگكۈزۈشنى قەتئىي توسۇدى...

«جۇڭگو رەھبەرلىرى بارلىق بايلىق ۋە ۋاستىلەرنى كەسكىن ئىشقا سېلىپ، يۇقۇمنىڭ يامرىشىنى ئۈنۈملۈك تىزگىنلىدى.» سىرى لانكا كوممۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ ئەينى چاغدىكى باش شۇجىسى گۇناسېكلا چىن قەلبىدىن ھاياجانلانغان ھالدا مۇنداق دېدى: «بىز جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ ئىنسانىيەت ئىشلىرى ئۈچۈن قوشقان تۆھپىسىنى چوڭقۇر ئالقىشلايمىز ۋە ئۇنىڭغا ئاپىرىن ئوقۇيمىز».

يېڭى تىپتىكى تاجىسمان ۋىرۇسلۇق ئۆپكە ياللۇغى يۇقۇمىنىڭ پۈتۈن يەر شارىدا كەڭ تارقىلىشى بىلەن دۇنيادا 100 يىلدىمۇ كۆرۈلۈپ باقمىغان زور ئۆزگىرىش ۋەزىيىتىنىڭ چوڭقۇر گىرەلىشىشى نەتىجىسىدە، ئىنسانلار يەنە بىر قېتىم ئىستىقبالى ۋە تەقدىرىگە مۇناسىۋەتلىك تۆت كوچا ئېغىزىغا كېلىپ قالدى. ئىتتىپاقلىشىش كېرەكمۇ ياكى پارچىلىنىش كېرەكمۇ؟ قول تۇتۇشۇش كېرەكمۇ ياكى قولنى قويۇۋېتىش كېرەكمۇ؟ سىياسىي پارتىيەلەر قانداق مەسئۇلىيەتنى زىممىسىگە ئېلىشى كېرەك؟

«ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى بەرپا قىلىپ، گۈزەل دۇنيانى ئورتاق قۇرۇپ چىقايلى: سىياسىي پارتىيەنىڭ مەسئۇلىيىتى» — 2017 ـ يىلىنىڭ ئاخىرىدىكى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى بىلەن دۇنيادىكى سىياسىي پارتىيەلەرنىڭ يۇقىرى قاتلام سۆزلىشىش يىغىنىنىڭ باش تېمىسى بولۇپ، ھەرقايسى دۆلەت سىياسىي پارتىيەلىرىنىڭ «دەۋر سوئالى»غا جاۋاب بەردى.

«ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى بەرپا قىلىش ئۈچۈن، بىز قەتئىي بوشاشماي، توختىماي ئىلگىرىلەپ تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز كېرەك، رېئاللىق مۇرەككەپ دەپلا ئارزۇيىمىزدىن ۋاز كەچسەك بولمايدۇ، غايىمىز يىراقتا دەپلا ئىنتىلىشىمىزدىن ۋاز كەچسەكمۇ بولمايدۇ.» باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ يىغىندا قىلغان تەنتەنىلىك مۇراجىئىتى زامان ـ بوشلۇقتىن ھالقىپ، كىشىلەرنى چوڭقۇر ئويغا سالدى.

ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى ئىدىيەسى روشەن مەدەنىيەت گېنىدا چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، چوڭقۇر تارىخىي كېڭىيىشنى مەنبە قىلىپ، ئالىيجاناب نەزەرىيەۋى پەزىلەتنى يۈكسەلدۈردى. ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى بەرپا قىلىشتا، جۇڭگو ھەرىكىتى ئارقىلىق سۆزنى ئەمەلىيەتتە كۆرسەتتى، دېگىنىنى قىلدى —

پارتىيە 19 ـ قۇرۇلتىيى دوكلاتى، «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ نىزامنامىسى»دىن «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئاساسىي قانۇنى»غىچە، ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى بەرپا قىلىش پۈتۈن پارتىيەنىڭ ھەرىكەت كۆرسەتمىسىگە يېزىپ كىرگۈزۈلدى، دۆلەتنىڭ ئىرادىسىگە ئايلاندۇرۇلدى. يېڭى دەۋردىكى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى «ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى» ئارقىلىق تاشقى دۇنيا بىلەن چوڭقۇر باغلىنىدىغان، ھەممە تۈرتكە بولىدىغان روشەن بەلگە سالدى.

كىشىلەر شۇنى ئۇنتۇپ قالمايدۇكى، خەلقئارا، رايونلاردىكى نۇرغۇن قىزىق نۇقتا، سەزگۈر مەسىلىلەردە، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى پائال تۈردە يارىشىشقا دەۋەت قىلىپ، سۆھبەتنى ئىلگىرى سۈرۈپ، يەككە تەرەپچىلىك، زومىگەرلىك قىلمىشلىرىغا قەتئىي قارشى تۇرۇپ، خەلقئارا ئادىللىق، ھەققانىيلىقنى قەتئىي قوغدىدى. جۇڭگوغا چېتىلىدىغان قارالمىلاردا، ھەرقايسى دۆلەت سىياسىي پارتىيەلىرىمۇ كەينى ـ كەينىدىن جۇڭگو ئۈچۈن كوللېكتىپ پوزىتسىيە بىلدۈرۈپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى بىلەن بىرلىكتە قەتئىي ھالدا تارىخنىڭ توغرا تەرىپىدە تۇردى...

باش شۇجى شى جىنپىڭ مۇنداق دېدى: جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى ۋە جۇڭگو خەلقى ئازاب ـ ئوقۇبەتنى باشتىن كەچۈرگەچكە، تىنچلىقنىڭ قىممىتىنى، تەرەققىياتنىڭ قىممىتىنى چوڭقۇر چۈشىنىدۇ، دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ۋەزىپە ـ مەسئۇلىيىتى، دەپ قارايدۇ.

يەر شارىمىزنىڭ ئاساسلىق قوغدىغۇچىسى — چەت ئەل تاراتقۇلىرى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىنىڭ دۇنيادىكى رولىغا شۇنداق باھا بەردى.

دۇنيا چوڭ ۋەزىيىتىگە نەزەر سالساق، 100 يىلدىمۇ كۆرۈلۈپ باقمىغان چوڭ ئۆزگىرىش ۋەزىيىتى تېز ئۆزگىرىپ تەرەققىي قىلدى. سىياسىي پارتىيە داھىيلىرىنىڭ سىياسىي جەھەتتىكى يىراقنى كۆرەرلىكى كۆپ ھاللاردا ئىنسانىيەتنىڭ كەلگۈسى يۈزلىنىشىگە تەسىر كۆرسىتىدۇ.

«ھەربىر مىللەت، ھەربىر دۆلەتنىڭ ئىستىقبالى، تەقدىرىنىڭ ھەممىسى بىر ـ بىرىگە زىچ باغلانغان، قىيىن كۈنلەردە بىللە بولۇپ، باشقا كەلگەننى تەڭ كۆرۈپ، تىرىشىپ بىز تۇغۇلۇپ ئۆسكەن بۇ پىلانېتنى ئىناق چوڭ ئائىلە قىلىپ قۇرۇپ چىقىپ، دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ گۈزەل تۇرمۇشقا بولغان ئىنتىلىشىنى رېئاللىققا ئايلاندۇرۇشىمىز كېرەك.»

باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ تەشەببۇسى ۋە تۈرتكىسىدە، دۇنيادىكى بارغانسېرى كۆپ سىياسىي پارتىيەلەر ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى بەرپا قىلىشتىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىش ئۈچۈن بارلىق كۈچى بىلەن ئاتلانماقتا.

تۇنجى قېتىم پارتىيە نامىدا لايىھە بىلەن ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى بەرپا قىلىشنىڭ ئىككى تەرەپ ھەمكارلىق ھۆججىتىنى ئىمزالىدى؛ ھەرقايسى تەرەپلەر بىلەن بىللە ئەتراپ، ئاسىيا ـ تىنچ ئوكيان، جۇڭگو ـ ئافرىقا، جۇڭگو ـ ئەرەب دۆلەتلىرى، جۇڭگو ـ لاتىن ئامېرىكىسى تەقدىر ئورتاق گەۋدىسى بەرپا قىلىش توغرىسىدا ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلدى...

ئورتاق كېڭىشىش، ئورتاق قۇرۇش، ئورتاق بەھرىلىنىشتە چىڭ تۇرۇپ، يەتتە يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان، باش شۇجى شى جىنپىڭ قۇرۇشنى تەشەببۇس قىلغان «بىر بەلباغ، بىر يول» ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسى بەرپا قىلىشتىكى مۇھىم ئەمەلىيەت سۇپىسىغا ئايلاندى. سىياسىي پارتىيەلەر ئورتاق كېڭىشىش مېخانىزمى قاتارلىق يوللارنىڭ تۈرتكىسىدە، «بىر بەلباغ، بىر يول» قۇرۇلۇشىغا بولغان سىياسىي يېتەكچىلىك ئۈزلۈكسىز كۈچىيىپ، خەلق قەلبىنى تۇتاشتۇرۇش ئۈزلۈكسىز مۇستەھكەملىنىپ، ھەمكارلىق بوشلۇقى ئۈزلۈكسىز كېڭىيىپ، ئورتاق پايدا ئېلىش ئىستىقبالى تېخىمۇ ئۈمىدكە تولدى...

ھەققانىيەت يولىدا ماڭغانلار يالغۇز قالمايدۇ، جاھاندىكىلەر بىر ئائىلە كىشىلىرى.

پارتىيە 19 ـ قۇرۇلتىيى غەلىبىلىك ئېچىلىپ ئۇزاق ئۆتمەي، باش شۇجى شى جىنپىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىگە ۋاكالىتەن دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەت سىياسىي پارتىيەلىرىگە كەلگۈسى توغرىسىدا ۋەدە بەردى —

«ھەرقايسى سىياسىي پارتىيەلەر دەۋرنىڭ تەرەققىيات ئېقىمىغا ماسلىشىپ، ئىنسانىيەتنىڭ تەرەققىيات چوڭ ۋەزىيىتىنى ئىگىلەپ، خەلقنىڭ ئورتاق ئارزۇسىغا ئۇيغۇنلىشىپ، ئۆز تەرەققىياتىنى دۆلەت، مىللەت، ئىنسانىيەت تەرەققىياتى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈشى كېرەك»؛

«بىز تارىخىي پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، توغرا تاللاش چىقىرىپ، ئىنسانىيەتنىڭ تېخىمۇ پارلاق كەلگۈسىنى ئورتاق يارىتىشىمىز كېرەك». 2021 ـ يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى 100 يىللىق تۇغۇلغان كۈنىنى كۈتۈۋالىدۇ. جۇڭگو خەلقىنى بەختكە ئېرىشتۈرۈش، جۇڭخۇا مىللىتىنى گۈللەندۈرۈش، ئىنسانىيەتنىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى كۆزلەش كېرەك.

كەلگۈسىگە يۈزلەنگەندە، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەت سىياسىي پارتىيەلىرى بىلەن بىرلىكتە ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسىنى بىرلىكتە بەرپا قىلىپ، قول تۇتۇشۇپ تېخىمۇ گۈزەل دۇنيا قۇرۇپ چىقىدۇ!

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 1 ـ ئاينىڭ 16 ـ كۈنى تېلېگراممىسى)

(بېشى 1 ـ بەتتە)

قورغاس تاموژنىسى تۈرلۈك داۋالاشقان يۇقۇمنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرىنى قاتتىق ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، خىزمەت ئەترىتىدىكى خادىملارنىڭ ۋوگزالدا تۇرۇش ئەۋزەللىكىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، تۆمۈريول مال تىزىملىكى يېڭى سىستېمىسىدىن پايدىلىنىپ، مال تىزىملىكىنى بىرلەشتۈرۈپ، پۈتۈن مەملىكەت بويىچە تاموژنىدىن ئۆتكۈزۈشنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈپ، تاموژنىدىن ئۆتكۈزۈشنى پۈتۈن كۈنلۈك ئالدىن كېلىشىشتە چىڭ تۇرۇپ، تاموژنىدىن ئۆتكۈزۈش ۋاقتىنى ئۈنۈملۈك قىسقارتىپ، نۆۋەتچى پويىزلارنىڭ كۈنسېرى ئېشىۋاتقان ئېھتىياجىنى قاندۇردى.

قورغاس تاموژنىسى نازارەت قىلىش ـ باشقۇرۇش 3 ـ بۆلۈمىنىڭ تاموژنا خادىمى نۇرزادە ئىمىن مۇنداق دېدى: «2020 ـ يىلى پورتتا قاتنايدىغان نۆۋەتچى پويىز لىنىيەسى ئەسلىدىكى 16دىن 21گە كۆپەيتىلدى، كارخانىلار تاللىسا بولىدىغان لىنىيە يەنىمۇ كېڭەيتىلدى، توشۇلىدىغان ماللارمۇ قوشۇلما قىممىتى يۇقىرى مەھسۇلاتلار ۋە كۆپ مىقدارلىق بايلىق خاراكتېرلىك تاۋارلارنى ئاساس قىلدى».

تۆمۈريول تارماقلىرىنىڭ سانلىق مەلۇماتىدا كۆرسىتىلىشىچە، 2020 ـ يىلى پۈتۈن مەملىكەت بويىچە جۇڭگو ـ ياۋروپا نۆۋەتچى پويىزى جەمئىي 12 مىڭ 400 قېتىم قاتنىغان بولۇپ، بۇ، ھەر 43 مىنۇتتا بىر نۆۋەتچى پويىز قاتنىغانغا باراۋەر بولغان. دۇنيا ترانسپورت سىستېمىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن، جۇڭگو ـ ياۋروپا نۆۋەتچى پويىزى قاتنايدىغان دۆلەتلەر كۆپ، توشۇش مىقدارى زور، باھاسى تۆۋەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۇراقلىقلىقى كۈچلۈك بولۇپ، «بىر بەلباغ، بىر يول» لىنىيەسى بويىدىكى دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىساد ـ سودا ئالاقىسىگە تۈرتكە بولۇپلا قالماي، يەنە يەر شارىۋى تەمىنلەش زەنجىرىنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشتا مۇھىم رول ئوينىدى.

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك ئاساسى يەنىمۇ روشەنلەشتى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

پاختا ئىشلەپچىقىرىش ساھەسىدە، شىنجاڭنىڭ كېۋەز كۆلىمى، بىرلىك ھوسۇلى، ئومۇمىي ھوسۇلى، تاۋار مىقدارى، يۆتكەپ چىقىرىش مىقدارى ئۇدا 26 يىل مەملىكەت بويىچە 1 ـ ئورۇندا مۇقىم تۇردى، سۈپەتلىك پاختا ئىشلەپچىقىرىش بازىسىلىق ئورنى سىجىل مۇستەھكەملەندى. «13 ـ بەش يىل»دىن بۇيان، شىنجاڭنىڭ پاختا ئىشلەپچىقىرىشى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئەۋزەل ئىشلەپچىقىرىش رايونلىرىغا مەركەزلەشتى، كېۋەز تېرىشقا قىسمەن باب كېلىدىغان رايون ۋە خەۋپ ـ خەتىرى بار كېۋەز رايونلىرى كېۋەز تېرىشتىن چېكىندۈرۈلۈپ، جەنۇبىي شىنجاڭدا مېۋە بىلەن كېۋەزنى كىرىشتۈرۈپ تېرىش كۆلىمى يەنىمۇ ئازايتىلىپ، پاختا ئىشلەپچىقىرىشنى كۆلەملەشتۈرۈش، تۈجۈپلەشتۈرۈش سەۋىيەسى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈرۈلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە كېۋەز تېرىشتە ئوخشاش ئېكولوگىيەلىك رايوندا «بىر ئاساسلىق، ئىككى قوشۇمچە» بولغان ئۇرۇق سېلىش ئەندىزىسى سىجىل كېڭەيتىلىپ، 10 مىڭ مودىن ئاشىدىغان ئېتىزلاردا ئاساسلىق تېرىلىدىغان كېۋەز سورتىنىڭ قاپلىنىش نىسبىتى %75كە يەتكۈزۈلدى، ئاساسلىق تېرىلىدىغان كېۋەز سورتىنىڭ سانى بەش يىل ئىلگىرىكى 200 نەچچەدىن 60 نەچچىگە ئازايتىلىپ، سورتى كۆپ، قالايمىقان، ئارىلاش بولۇش ۋەزىيىتى ئۆزگەرتىلىپ، پاختا سۈپىتىنىڭ بىردەكلىكى ئۆستۈرۈلدى.

ھېسابلىنىشىچە، 2020 ـ يىلى ئاساسلىق دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىدىن مول ھوسۇل ئېلىشنىڭ پايدىسىدا، ئاشلىق، پاختا كىرىمىنىڭ شىنجاڭدىكى دېھقانلارنىڭ يېزا ئىگىلىك كىرىمىدە ئىگىلىگەن نىسبىتى يەنىمۇ ئېشىپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش نەتىجىلىرىنى مۇستەھكەملەش، دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى سىجىل مۇقىم ئاشۇرۇشنىڭ ئاساسىنى پۇختىلاشنى كۈچلۈك كاپالەت بىلەن تەمىنلىگەن.

يېشىل تەرەققىيات ئۈنۈمى ھەسسىلەپ ئاشتى

«13 ـ بەش يىل»دىن بۇيان، شىنجاڭ يېشىل تەرەققىيات ئارقىلىق يېزا ـ كەنتلەرنى گۈللەندۈرۈشكە يېتەكچىلىك قىلىپ، يېشىل يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شەكلىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى تېزلىتىپ، بايلىق، مۇھىتنىڭ بەرداشلىق بېرىش ئىقتىدارى بىلەن لايىقلاشقان، ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش، ئېكولوگىيە بىلەن ئۆزئارا ماسلاشقان يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات ئەندىزىسىنى شەكىللەندۈرۈشكە تۈرتكە بولدى.

«ئوغۇتنى دەرەخ تاجىسىنىڭ ئاستىدىكى تۇپراققا سالغاندا، ئوغۇتنى تېجەپلا قالماي، يەنە ھوسۇلنى ئاشۇرۇشقا پايدىلىق.» خوتەن ناھىيەسى لايقا يېزىسى تۆۋەن لايقا كەنتىنىڭ كەنت ئاھالىسى ئېلتوختى مەممەت مۇنداق دېدى: ئىلگىرى ئوغۇتنى ھەممىشە دەرەخ غولىنىڭ ئاستىغا دۆۋىلەپ قويغاچقا، ئىسراپ بولۇپلا قالماي، يەنە مۇھىتنى بۇلغاپ ياڭاقنىڭ سۈپىتى تۆۋەنلەپ كەتكەنىدى، يېزا ئىگىلىك تېخنىكا خادىملىرىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، ھازىر ئائىلىمىزنىڭ ياڭاق ئۆستۈرۈش سۈپىتى ئۈنۈمى ئۈزلۈكسىز ئۆستى.

«13 ـ بەش يىل» مەزگىلىدە، شىنجاڭنىڭ تېرىقچىلىقتا دېھقانچىلىق دورىسى ئىشلىتىش مىقدارىدا ئۇدا تۆۋەنلەش يۈزلىنىشى كۆرۈلدى. دېھقانچىلىق دورىلىرىنىڭ مىقدارىنى ئازايتىپ ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇش تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش، خىمىيەلىك دېھقانچىلىق دورىلىرىنىڭ ئىشلىتىلىش مىقدارىنى تۆۋەنلىتىش قاتارلىق تەدبىرلەر ئارقىلىق، ھوسۇلى يۇقىرى ئۈنۈملۈك، مەھسۇلاتى بىخەتەر، بايلىق تېجەر، مۇھىت سۆيەر زامانىۋى يېزا ئىگىلىك ئۆسۈملۈك ئاسراش تەرەققىيات يولى ئۈستىدە پائال ئىزدىنىلدى. نۆۋەتتە، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە ئاساسلىق زىرائەتلەرنىڭ يېشىل ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەش بويىچە قاپلىنىش نىسبىتى %30تىن ئاشتى، كەسپلەشكەن بىرتۇتاش ئالدىنى ئېلىش، بىرتۇتاش تىزگىنلەش بويىچە قاپلىنىش نىسبىتى %38تىن ئاشتى.

شۇنىڭ بىلەن بىللە، تېرىلغۇ يەر سۈپىتىنى قوغداش بىلەن سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ھەرىكىتى ۋە خىمىيەۋى ئوغۇتنىڭ ئورنىغا ئورگانىك ئوغۇت ئىشلىتىش ھەرىكىتىمۇ ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇلدى. پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە تۇپراقنى ئۆلچەپ رېتسېپلىق ئوغۇتلاش، شاخ ـ شۇمبىلارنى ئېتىزغا قايتۇرۇش، مەھەللىۋى ئوغۇتنى ئوكسىگېنلىق يىغىپ تەييارلاش قاتارلىق تۇپراقنىڭ ئورگانىك ماددىسىنى ئاشۇرۇش ۋە يەرنىڭ مۇنبەتلىكىنى ئاشۇرۇشقا دائىر بىر قاتار يېڭى تېخنىكا، يېڭى ئەندىزىلەر نۇقتىلىق كېڭەيتىلىپ، خىمىيەۋى ئوغۇتتىن پايدىلىنىش ئۈنۈمى ئۆستۈرۈلۈپ، دېھقانلارنىڭ ئىلمىي ئوغۇتلاش ئېڭى كۆرۈنەرلىك كۈچەيتىلدى. ئىستاتىستىكىغا ئاساسلانغاندا، 2020 ـ يىلى پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە ئورگانىك ئوغۇت ئىشلىتىش مىقدارى 59 مىليون 425 مىڭ 700 توننىغا يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن %2.76 ئاشقان، 3 مىليون 324 مىڭ مو يەردە يېشىل ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاپ تېرىقچىلىق قىلىنىپ، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە مۇۋاپىق بولمىغان ئوغۇتلاش ھادىسىلىرى كۆرۈنەرلىك ياخشىلىنىپ، يېزىلارنىڭ دائىرىلىك مەنبەلىك بۇلغىنىشى ئۈنۈملۈك تىزگىنلىنىپ، خىمىيەۋى ئوغۇت نۆل ئېشىش خىزمەت نىشانى ئىشقا ئاشۇرۇلغان.

زامانىۋى يېزا ئىگىلىكى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلاندى

«13 ـ بەش يىل»دىن بۇيان، كۆلەملەشكەن، تۈجۈپلەشكەن، ئۆلچەملەشكەن يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شەكلى شىنجاڭ يېزا ئىگىلىكىنىڭ زامانىۋىلىشىشقا ئۈزلۈكسىز قەدەم قويغانلىقىنىڭ مۇھىم بەلگىسىگە ئايلاندى. پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە يېزا يەرلىرىنى باشقۇرۇش ھوقۇقىنىڭ تەرتىپلىك ئوبوروت قىلىنىشىنىڭ پائال ئىلگىرى سۈرۈلۈشى ئارقىلىق، دېھقانلارنىڭ يەر ھوقۇق ـ مەنپەئىتى ۋە پايدىسىغا ھەققىي كاپالەتلىك قىلىنىش بىلەن بىللە، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا تەننەرخنى تۆۋەنلىتىش، ئۈنۈمنى ئاشۇرۇش ئىشقا ئاشۇرۇلدى.

«يەر ئوبوروتى ۋە كۆلەملەشكەن ئىشلەپچىقىرىشنىڭ پايدىسىدا، ھەمكارلىق كوپېراتىپىمىز پاختا ئىشلەپچىقىرىشنىڭ پۈتكۈل جەريانىنى باشقۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇردى.» ئاۋات ناھىيەسى شىنخۇيجېك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مۇلازىمىتى دېھقانلار كەسپىي ھەمكارلىق كوپېراتىپى بىرلەشمىسىنىڭ كېڭەش باشلىقى لىبى يەنگاڭ مۇنداق تونۇشتۇردى: پاختىنى كۆلەملەشتۈرۈپ، تۈجۈپلەشتۈرۈپ، ئۆلچەملەشتۈرۈپ ئىشلەپچىقىرىش يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، مو بېشى ئىشلەپچىقىرىش تەننەرخىنى 380 يۈەن تۆۋەنلەتكىلى، مو بېشى مەھسۇلاتنى 120 كىلوگرام ئاشۇرغىلى، پاختا ئىشلەپچىقىرىشتا مو بېشى كىرىمنى 1100 يۈەندىن كۆپرەك ئاشۇرغىلى، ئۈنۈمنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈرگىلى بولىدۇ.

«13 ـ بەش يىل» مەزگىلىدە، شىنجاڭنىڭ يېزا ئاساسىي ئىگىلىك باشقۇرۇش تۈزۈمى يەنىمۇ مۇستەھكەملىنىپ، مۇكەممەللەشتۈرۈلۈپ، دۆلەت چۈشۈرگەن 35 مىليون 620 مىڭ مو يېزا كوللېكتىپ تېرىلغۇ يېرىنىڭ ھوقۇق تەۋەلىكىنى بېكىتىش، تىزىملاپ كىنىشكا تارقىتىش خىزمىتى ۋەزىپىسى تاماملىنىپ، 1 مىليون 806 مىڭ 100 دېھقان ئائىلىسىگە يېزا يەر ھۆددىگەرلىكىنى باشقۇرۇش ھوقۇقى كىنىشكىسى تارقىتىپ بېرىلىپ، ئائىلىلەر ھۆددىگە ئالغان تېرىلغۇ يەرنىڭ ئوبوروتى ئىشەنچلىك تۈزۈم كاپالىتىگە ئىگە قىلىندى. نۆۋەتتە، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە ئائىلىلەر ھۆددىگە ئالغان تېرىلغۇ يەرنىڭ ئوبوروت كۆلىمى 10 مىليون 600 مىڭ مودىن ئېشىپ، ئائىلىلەر ھۆددىگە ئالغان تېرىلغۇ يەر ئومۇمىي كۆلىمىنىڭ %36نى ئىگىلەپ، زامانىۋى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شەكلى تېز ئومۇملاشتى.

يەر ئوبوروتى خىزمىتىنىڭ سىجىل ئالغا سىلجىتىلغانلىقىنىڭ پايدىسىدا، پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە ئائىلىۋى دېھقانچىلىق مەيدانى، دېھقانلار ھەمكارلىق كوپېراتىپى قاتارلىق يېڭىچە يېزا ئىگىلىك تىجارەت سۇبيېكتلىرى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىپ، ئومۇمىي سانى 28 مىڭدىن ئاشتى، دېھقانلار كەسپىي ھەمكارلىق كوپېراتىپى ئەزالىرى ۋە تۈرتكە بولغان ئەزا بولمىغانلار سانى ئومۇمىي دېھقانلار ئائىلىسى سانىنىڭ %38نى ئىگىلىدى. ھەمكارلىق كوپېراتىپى ۋە يېڭىچە تىجارەت سۇبيېكتلىرىنىڭ جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىشى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنىڭ سۈپىتى، ئۈنۈمىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈپ، كىچىك دېھقان ئائىلىلىرى بىلەن زامانىۋى يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنى ئورگانىك جىپسىلاشتۇرۇشتىكى مۇھىم تۈگۈنگە ئايلاندى.